

Organizacja wyborów do samorządu uczniowskiego we wrocławskich szkołach ponadpodstawowych.

Raport z badania ankietowego

Akademia
Samorządów
Uczniowskich

Badanie i analiza organizacji wyborów
do samorządów uczniowskich
we wrocławskich szkołach ponadpodstawowych.

RAPORT Z BADAŃ

Autorzy:

Hanna Godlewska

Joanna Kordas

Redakcja:

Wiktoria Tadla

Mateusz Pijaczyński

WROCŁAW 2020

Akademia
Samorządów
Uczniowskich

Badanie oraz raport zostały realizowane przez Stowarzyszenie
Akademia Samorządów Uczniowskich w okresie XI-XII 2020.

Tytuł: Organizacja wyborów do samorządu uczniowskiego
we wrocławskich szkołach ponadpodstawowych.

Autorzy: Hanna Godlewka, Joanna Kordas

Redakcja: Wiktoria Tadla, Mateusz Pijaczyński

Projekt i oprawa graficzna: Katarzyna Krzywda

Copyright © by Stowarzyszenie Akademia Samorządów Uczniowskich
asu.sektor3.wroclaw.pl

Cover photo by Edwin Andrade on Unsplash

Wrocław 2020

Akademia
Samorządów
Uczniowskich

Spis treści

I Wstęp	3
II Opracowanie wyników ankiety	4
1. Sekcja 1: Ogólne prawa	4
1.1. Komu przysługuje czynne prawo głosu?	4
1.2. Jakie wymagania musi spełnić kandydat?	5
1.3. Kto typuje kandydatów do wyborów?	6
2. Sekcja 2: Wybory do SU w roku szkolnym 2020/21	7
2.1. Ile czasu trwała kampania wyborcza?	7
2.2. Czy przed wyborami była cisza wyborcza?	8
2.3. Czy przed wyborami była cisza wyborcza?	9
2.4. W jakiej formie promowali się kandydaci do samorządu uczniowskiego?	10
2.5. Kto był odpowiedzialny za organizację wyborów?	11
2.6. W którym miesiącu odbyły się wybory?	12
2.7. W jakiej formie odbyło się głosowanie?	13
2.8. Przymioty wyborcze, które według uczniów dotyczą wyborów w ich szkole.	14
2.9. Kto liczy głosy?	15
2.10. W jakiej formie są ogłaszane wyniki?	16
2.11. W jaki sposób wyniki wyborów przekładają się na funkcje w SU?	17
2.12. Ocena przebiegu wyborów.	17

3. Sekcja 3: Wybory do SU w ubiegłych latach -----	18
3.1. Ile czasu trwała kampania wyborcza? -----	18
3.2. Czy przed wyborami była cisza wyborcza? -----	19
3.3. Czy przed wyborami była cisza wyborcza? -----	20
3.4. W jakiej formie promowali się kandydaci do samorządu uczniewskiego? -----	21
3.5. Kto był odpowiedzialny za organizację wyborów? -----	22
3.6. W którym miesiącu odbyły się wybory? -----	23
3.7. W jakiej formie odbyło się głosowanie? -----	24
3.8. Przymioty wyborcze, które według uczniów dotyczą wyborów w ich szkole. -----	25
3.9. Kto liczy głosy? -----	26
3.10. W jakiej formie są ogłaszane wyniki? -----	27
3.11. W jaki sposób wyniki wyborów przekładają się na funkcje w SU? --	28
3.12. Ocena przebiegu wyborów. -----	28
III Podsumowanie -----	29

I Wstęp

Niniejsza publikacja jest wynikiem przeprowadzenia badania, którego celem było zapoznanie się z zasadami i procedurami przeprowadzania wyborów do samorządu uczniowskiego we wrocławskich szkołach ponadpodstawowych. Umożliwiło ono określenie poziomu demokratyzacji społeczności szkolnej w tym właśnie aspekcie, ponieważ demokratyczny wybór przywództwa jest fundamentem dla rozwoju szkoły społecznej.

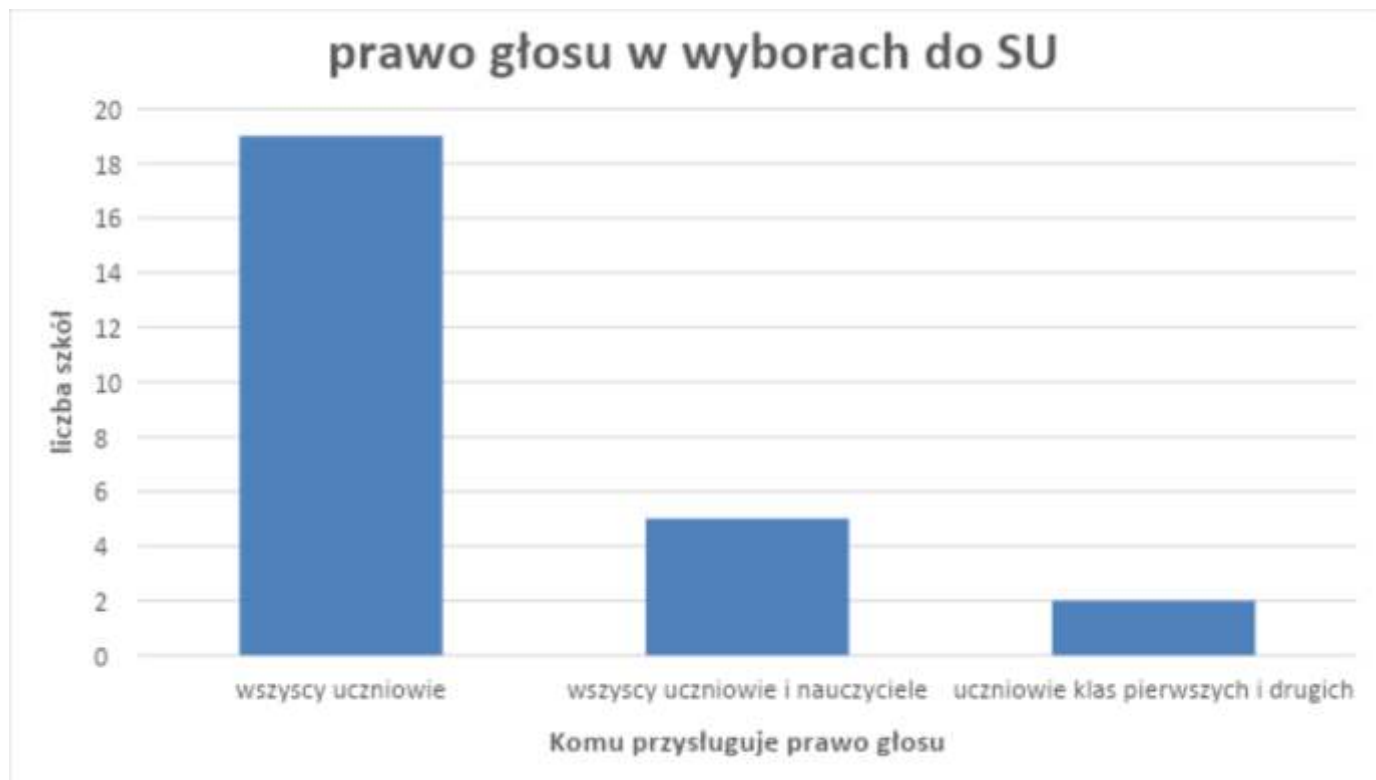
Badanie zostało przeprowadzone za pomocą anonimowego kwestionariusza ankietowego, która została opublikowana w Internecie. W badaniu wzięło udział 57 uczniów z 26 wrocławskich szkół, w tym 19 liceów ogólnokształcących i 7 techników. Odpowiedzi udzielone przez uczniów tej samej szkoły były w pierwszej kolejności zestawiane ze sobą. Następnie dokonano porównania ze sobą wszystkich szkół, które wzięły udział w badaniu. Dane były zbierane w październiku i listopadzie 2020 roku. Formularz składał się z trzech sekcji. Pierwsza, zatytułowana „Ogólne prawa”, dotyczyła zasad związanych z czynnym i biernym prawem wyborczym, obowiązujących w poszczególnych szkołach. Dwie kolejne sekcje dotyczyły procedur związanych przeprowadzaniem wyborów w szkołach. Obie te sekcje zawierają te same pytania, jednak pierwsza odnosiła się tylko do wyborów, które odbyły się w roku szkolnym 2020/21, natomiast druga odnosiła się do wyborów organizowanych w ubiegłych latach. Celem twórców ankiety było wzięcie pod uwagę zmian w procedurach wyborczych, do których mogło dojść w skutek sytuacji epidemiologicznej oraz przejścia na zdalne nauczanie. W pierwszej i drugiej sekcji uzyskano odpowiedzi ze wszystkich badanych szkół. Natomiast w trzeciej sekcji nie uzyskano danych z jednej ze szkół, dlatego analizie poddano tylko 25 placówek.

II Opracowanie wyników ankiety

1. Sekcja 1: Ogólne prawa

1.1. Komu przysługuje czynne prawo głosu?

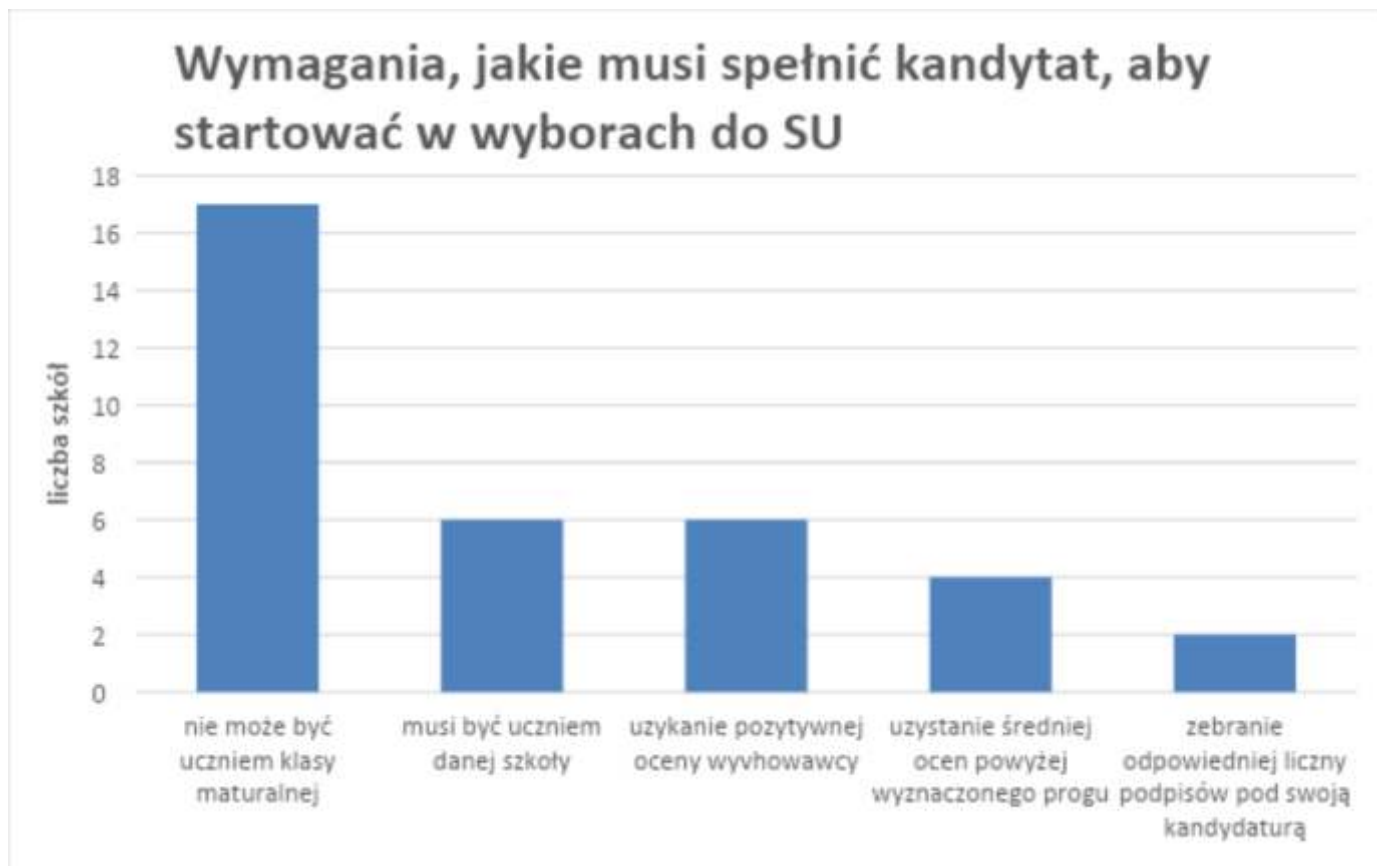

W dziewiętnastu szkołach prawo do głosu przysługuje wszystkim uczniom.

W pięciu przysługuje ono zarówno wszystkim uczniom, jak i nauczycielom.

W dwóch liceach głosować mogą tylko klasy pierwsze i drugie.

1.2. Jakie wymagania musi spełnić kandydat?

Siedemnaście szkół wymaga, aby kandydat nie był uczniem klasy maturalnej, w sześciu szkołach musi on tylko być uczniem. W kolejnych sześciu placówkach wymaga się od kandydata pozyskania pozytywnej oceny wychowawcy a w czterech istnieje minimalny próg średniej ocen. Dwie szkoły nałożyły na kandydatów obowiązek zebrania odpowiedniej ilości podpisów.

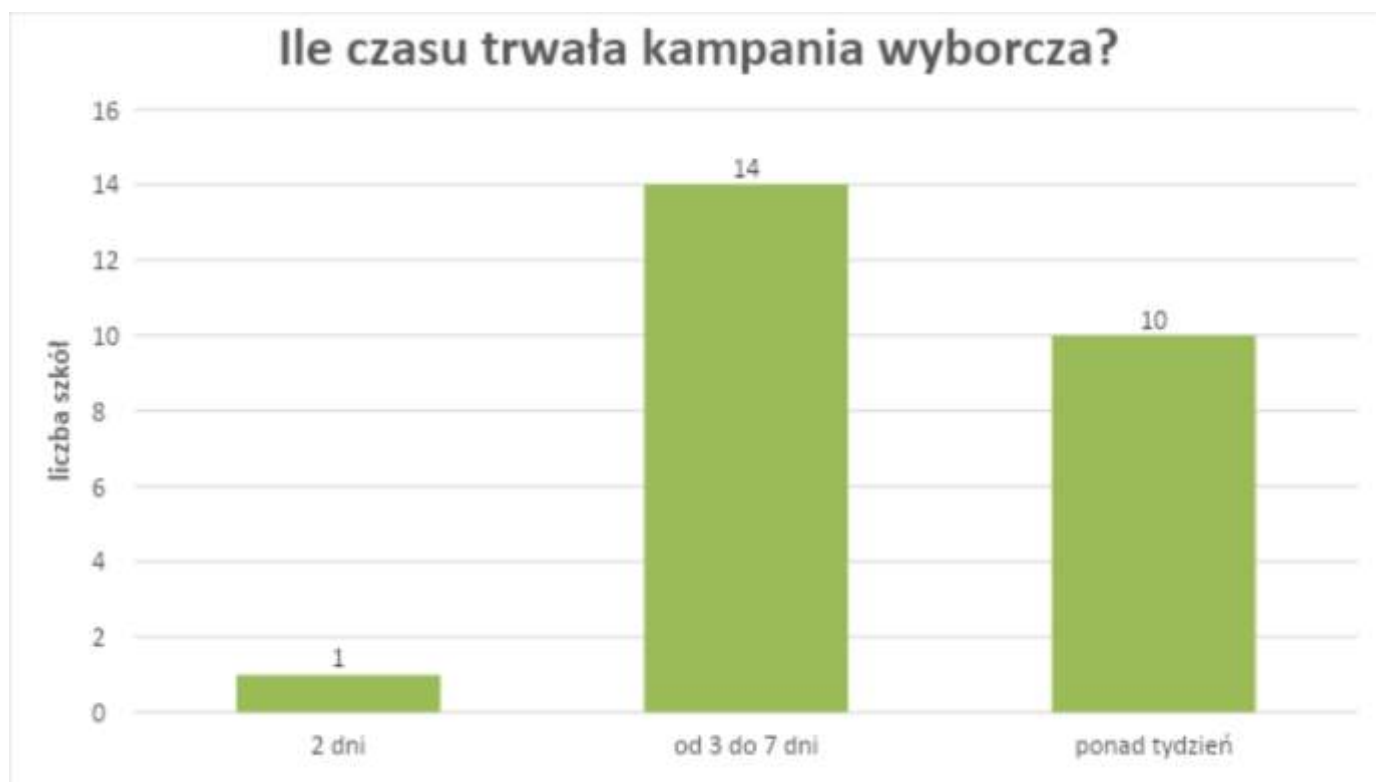
1.3. Kto typuje kandydatów do wyborów?

Na wybory do dwudziestu trzech szkół kandydaci zgłaszają się sami, w dwóch to uczniowie zgłaszają czyjąś kandydaturę, natomiast w jednej placówce to klasa typuje swojego kandydata.

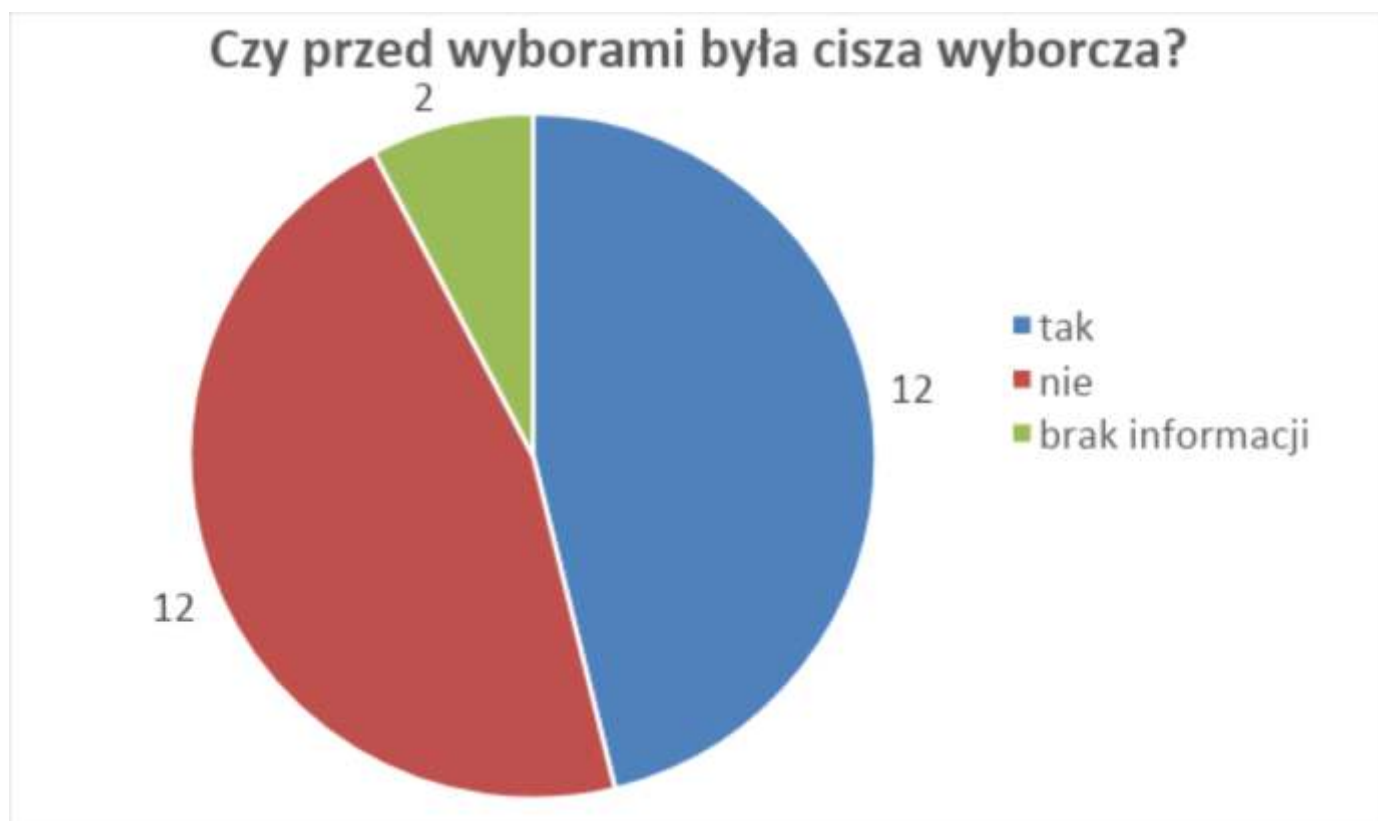
Sekcja 2: wybory do SU w roku szkolnym 2020/21

2.1. Ile czasu trwała kampania wyborcza?

Kampania wyborcza w dziesięciu szkołach trwała więcej niż tydzień, w czternastu placówkach było to od 4 do 7 dni, a w jednej 2 dni. W jednej szkole kampania wyborcza w ogóle się nie odbyła.

2.2. Czy przed wyborami była cisza wyborcza?

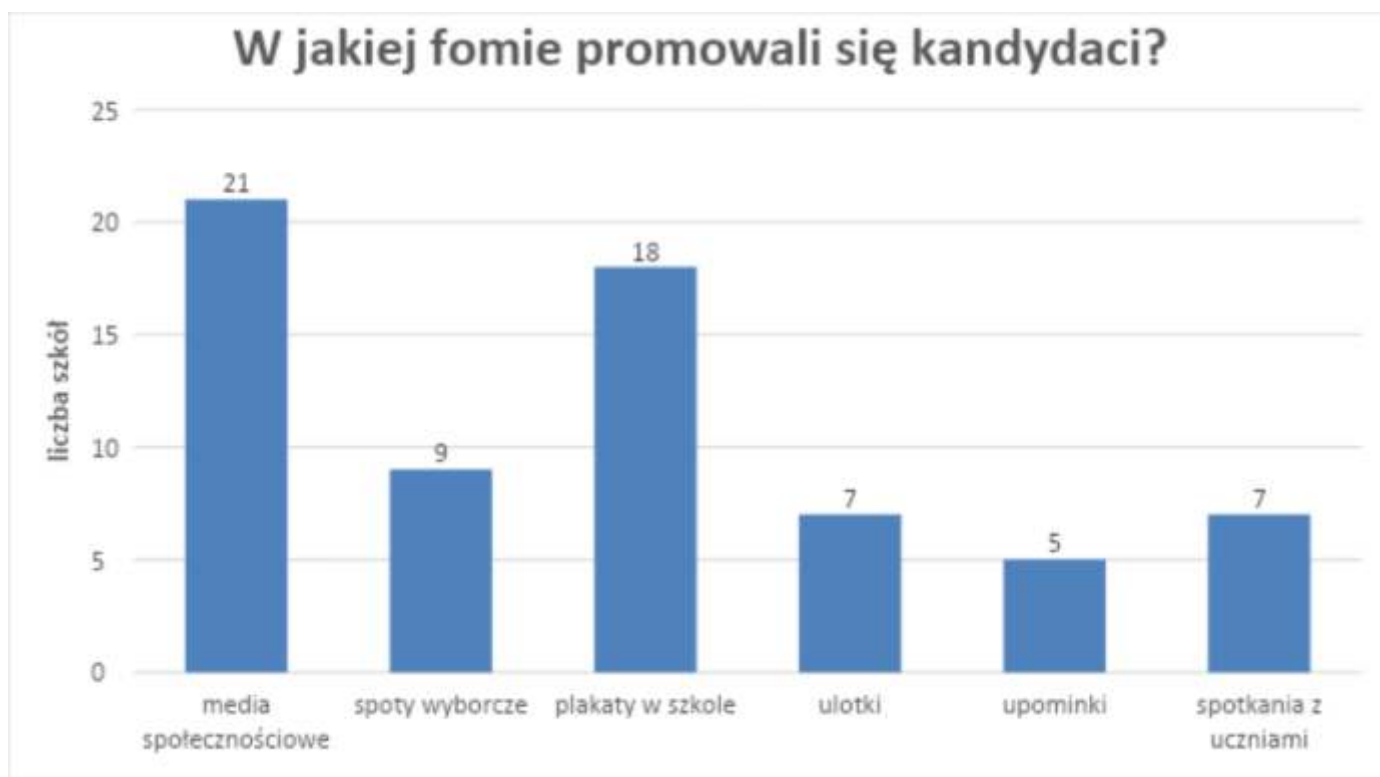
W dwunastu szkołach obowiązywała cisza wyborcza, w dwunastu nie odbywała się, a od dwóch placówek nie uzyskaliśmy informacji.

2.3. Czy odbyła się debata wyborcza?

Czterem szkołom udało zorganizować się debatę wyborczą jeszcze stacjonarnie, sześć przeprowadziło ją online, a w szesnastu placówkach w ogóle się ona nie odbyła.

2.4. W jakiej formie promowali się kandydaci do samorządu uczniowskiego?

Uczniowie dwudziestu jeden szkół promowali się poprzez media społecznościowe, w dziewięciu placówkach kandydaci tworzyli spoty wyborcze, w osiemnastu wywieszali plakaty wyborcze w szkole. Natomiast w siedmiu placówkach kandydaci organizowali spotkania z uczniami, w siedmiu rozdawali ulotki, a w pięciu dawali różnorodne upominki.

2.5. Kto był odpowiedzialny za organizację wyborów?

W jedenastu szkołach za organizację wyborów odpowiadało prezydium samorządu uczniowskiego, w dziesięciu opiekun samorządu uczniowskiego, w trzech opiekun oraz poprzednie prezydium samorządu uczniowskiego, w jednej szkole w tym celu została specjalnie powołana komisja wyborcza. Jedna szkoła nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

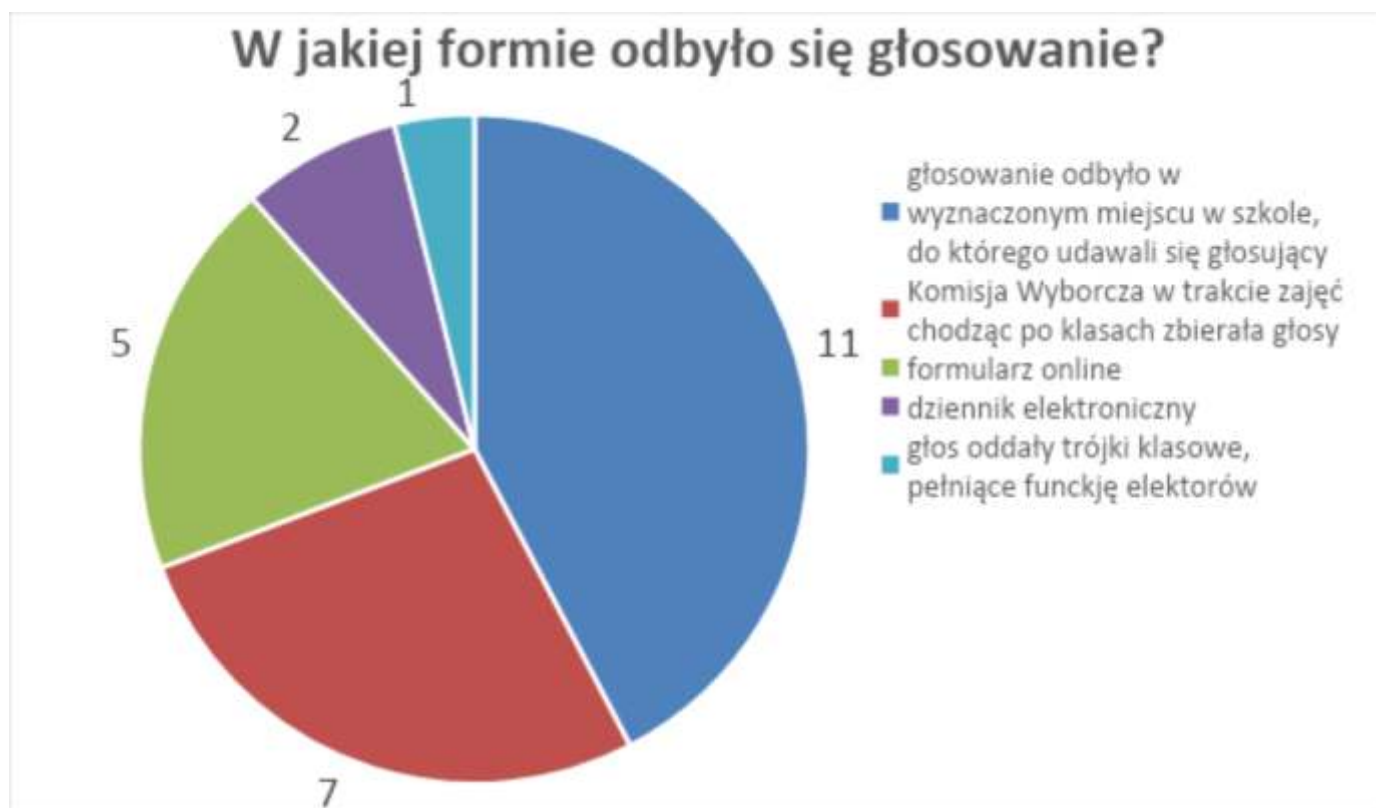

2.6. W którym miesiącu odbyły się wybory?

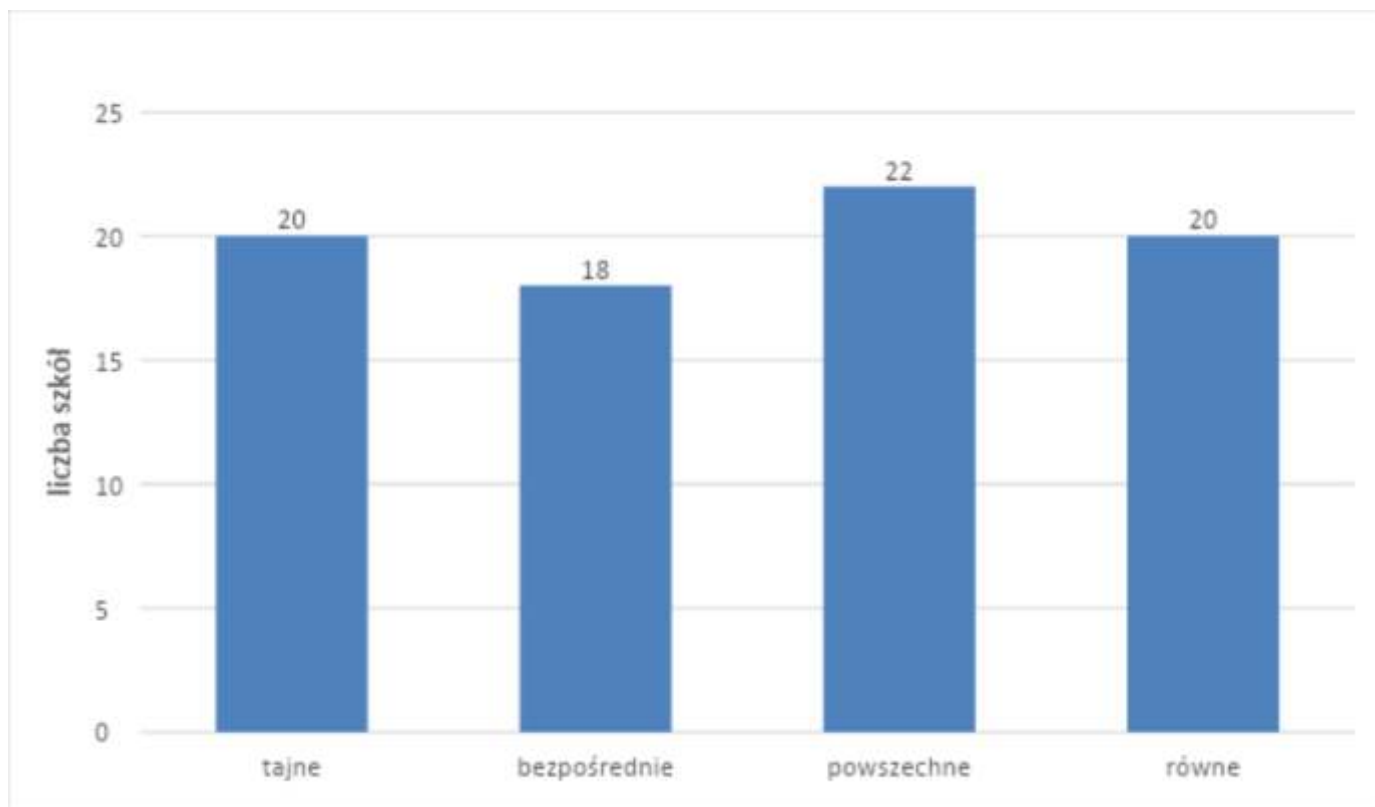
W ośmiu szkołach wybory do samorządu uczniowskiego odbywały się we wrześniu. W dwunastu z nich w październiku, w czterech szkołach wybory odbywały się w listopadzie. W jednej szkole w grudniu a jedna placówka planowała organizację wyborów dopiero na styczeń 2021 roku.

2.7. W jakiej formie odbyło się głosowanie?

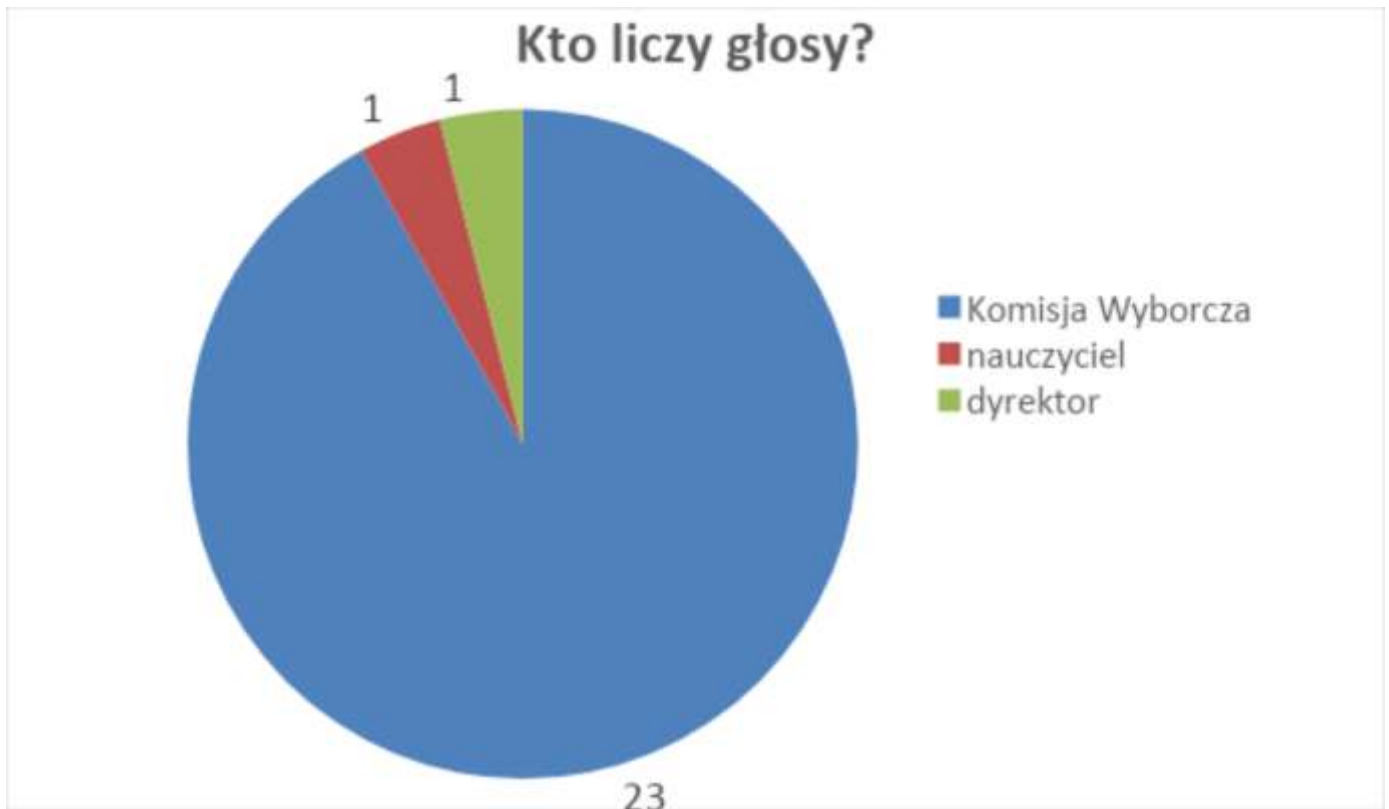
W jedenastu szkołach głosowanie odbywało się w poprzez oddawanie głosów w specjalnie wyznaczonym miejscu w szkole. W siedmiu szkołach komisja w dniu wyborów chodziła po klasach w czasie zajęć i zbierała głosy. W pięciu szkołach głosowanie odbywało się online przez formularz, natomiast w dwóch przez dziennik elektroniczny. W jednej szkole w wyborach głosowały tylko trójki klasowe, które pełniły funkcję elektorów.

2.8. Przymioty wyborcze, które według uczniów dotyczą wyborów w ich szkole.

Według uczniów dwudziestu szkół wybory do samorządu uczniowskiego są tajne. W dwudziestu dwóch szkołach wybory są uznawane przez uczniów za powszechne a za bezpośrednimi określili je uczniowie osiemnastu szkół. Natomiast za równe wybory uważali uczniowie dwudziestu szkół.

2.9. Kto liczy głosy?

W dwudziestu trzech szkołach głosy liczy specjalnie powołana komisja wyborcza, w jednej ze szkół jest to nauczyciel. Natomiast w jednej ze szkół jest to dyrektor szkoły. Jedna placówka nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie.

2.10. W jakiej formie są ogłaszane wyniki?

W osiemnastu szkołach wyniki ogłaszane były poprzez tablicę informacyjną wywieszoną na szkolnym korytarzu. W siedemnastu szkołach odbywało się to przez fanpage szkoły lub samorządu uczniowskiego. W szesnastu szkołach wyniki były ogłaszane na stronie internetowej szkoły. Natomiast w dwóch szkołach odbywało się to przez radiowęzeł.

2.11. W jaki sposób wyniki wyborów przekładają się na funkcje w SU?

W trzynastu szkołach podział stanowisk jest zależny od liczby uzyskanych głosów (pierwsze miejsce – przewodniczący, drugie – wiceprzewodniczący, trzecie – sekretarz itd.). W pięciu szkołach osoba, która uzyskała największą liczbę głosów, zostaje przewodniczącym i wyznacza pozostałych członków prezydium.

W czterech szkołach kandydują całe grupy z uprzednio określonym wewnętrznym podziałem stanowisk. W dwóch szkołach kandydaci kandydują na konkretne stanowiska i na każde z nich jest odrębne głosowanie. Natomiast w dwóch szkołach przewodniczący, wiceprzewodniczący i sekretarz wybierani są przez członków Rady Samorządu Uczniowskiego i muszą wchodzić w skład tego właśnie organu.

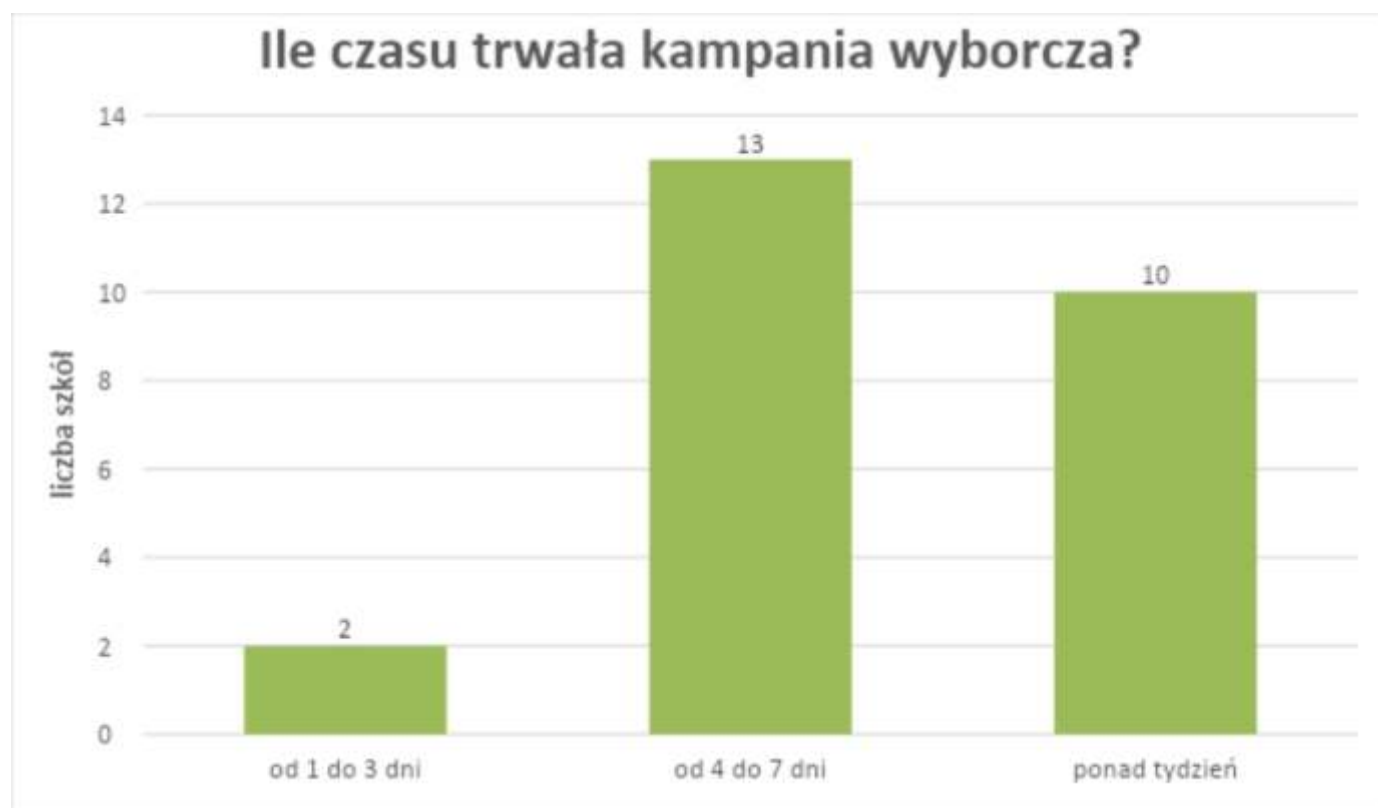
2.12. Ocena przebiegu wyborów.

Średnia ocena jaką przyznawali uczniowie na temat jakości przebiegu wyborów to 4,08.

Sekcja 3: Wybory do SU w ubiegłych latach

3.1. Ile czasu trwała kampania wyborcza?

W dziesięciu szkołach kampania wyborcza trwała ponad tydzień, w trzynastu placówkach było a to od czterech do siedmiu dni, a w dwóch od jednego do trzech dni.

3.2. Czy przed wyborami była cisza wyborcza?

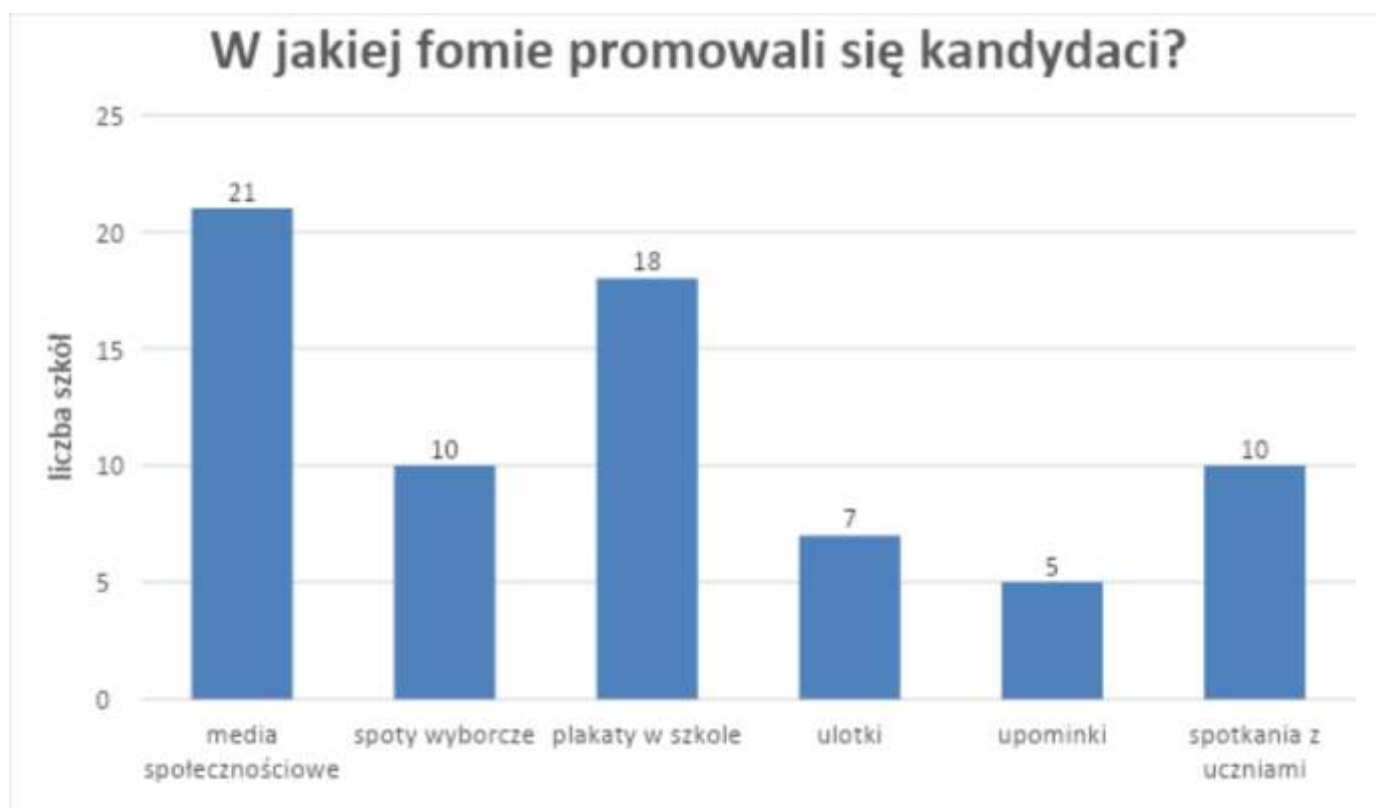
Cisza wyborcza odbywała się w jedenastu szkołach, w dwunastu się nie odbywała, a od trzech nie uzyskaliśmy odpowiedzi.

3.3. Czy odbyła się debata wyborcza?

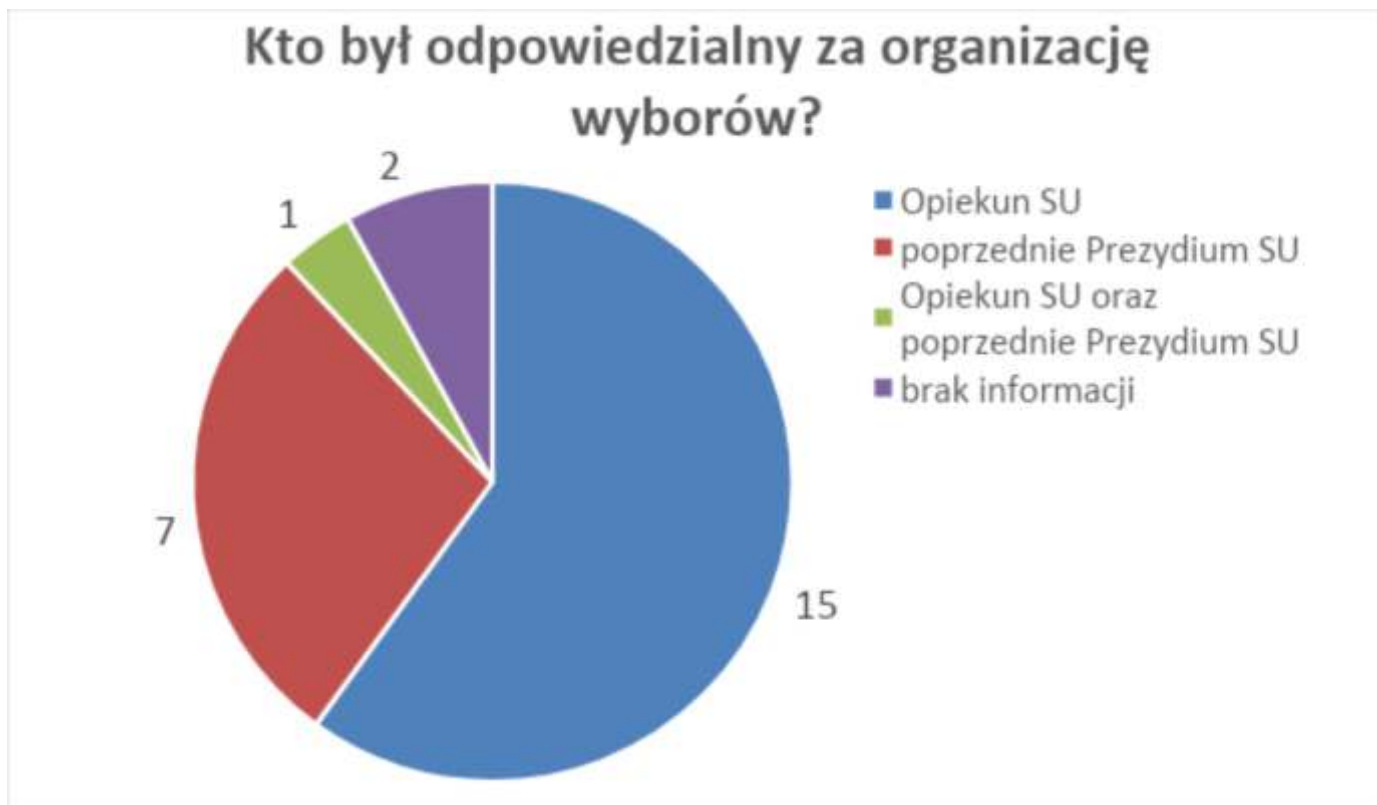
Debata wyborcza odbywała się w pięciu szkołach stacjonarnie, w dwóch online, a w osiemnastu się nie odbyła w ogóle.

3.4. W jakiej formie promowali się kandydaci do samorządu uczniowskiego?

Uczniowie dwudziestu jeden szkół promowali się poprzez media społecznościowe, w dziesięciu tworzyli oni spoty wyborcze, w osiemnastu wywieszali plakaty w szkole. Natomiast w dziesięciu placówkach kandydaci organizowali spotkania z uczniami, w ośmiu rozdawali ulotki, a w pięciu dawali różnorodne upominki.

3.5. Kto był odpowiedzialny za organizację wyborów?

W piętnastu szkołach był to opiekun samorządu uczniowskiego. W siedmiu szkołach podmiotem odpowiedzialnym za organizację wyborów było poprzednie prezydium. W jednej szkole było to poprzednie prezydium oraz opiekun samorządu uczniowskiego. Dwie szkoły nie udzieliły odpowiedzi na to pytanie.

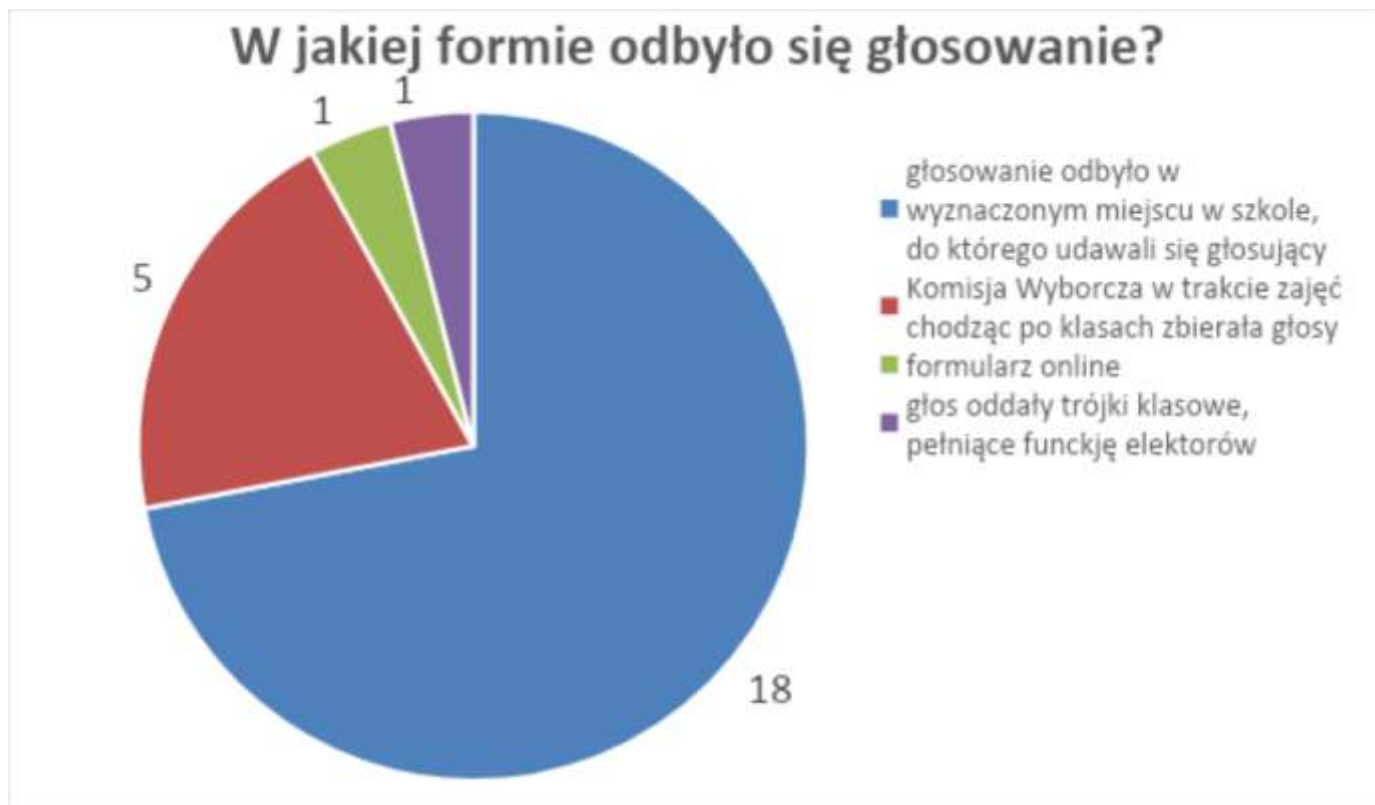
3.6. W którym miesiącu odbyły się wybory?

We wrześniu wybory odbywały się w siedmiu szkołach, w październiku w trzynastu, w listopadzie – w trzech i w jednej w grudniu oraz w jednej w styczniu.

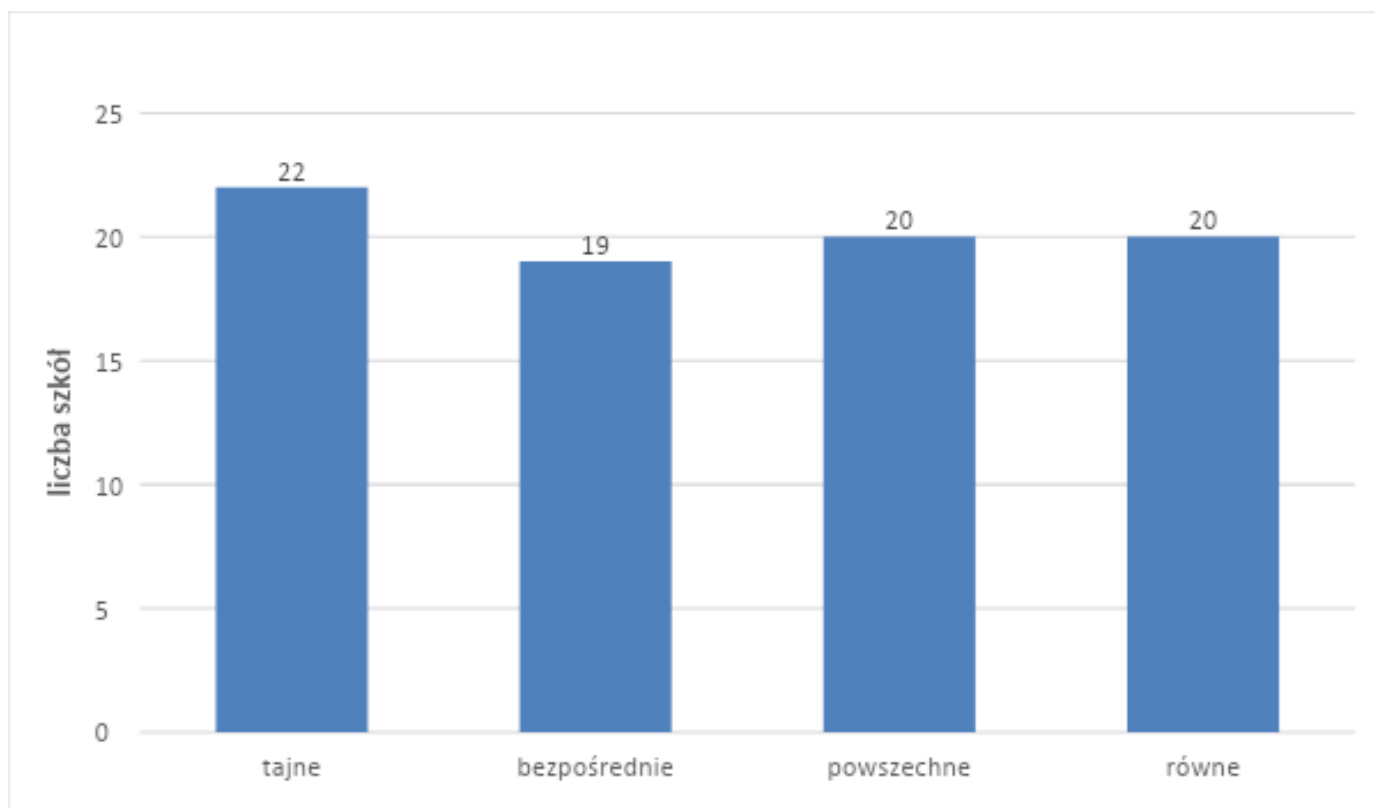

3.7. W jakiej formie odbyło się głosowanie?

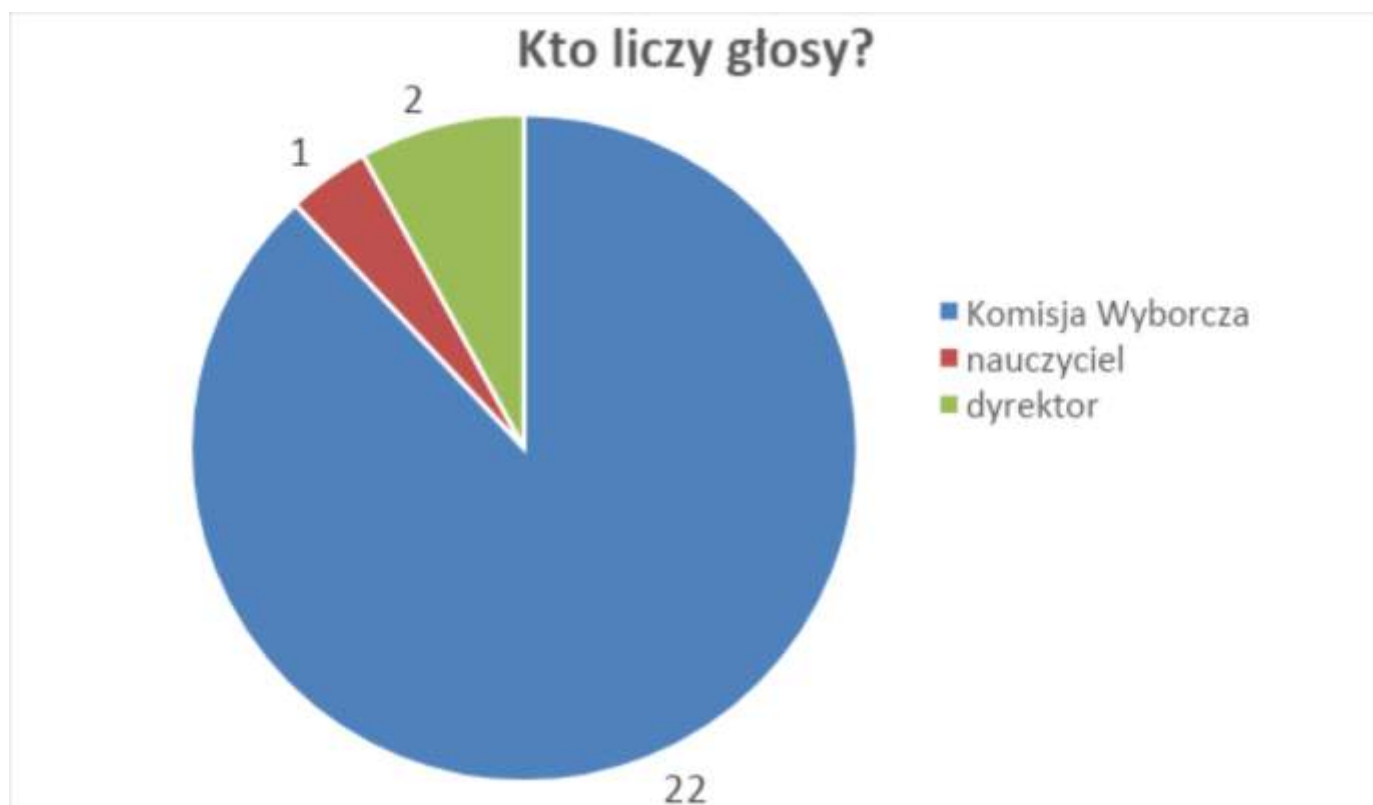
W osiemnastu szkołach wybory odbywały się poprzez oddawanie przez uczniów głosów specjalnie wyznaczonym miejscu w szkole. W pięciu szkołach komisja zbierała głosy chodząc po klasach w czasie zajęć lekcyjnych. W jednej szkole głosowanie odbywało się przez formularz. Natomiast w jednej ze szkół w głosowaniu brały udział trójki klasowe, które pełniły funkcję elektorów.

3.8. Przymioty wyborcze, które według uczniów dotyczą wyborów w ich szkole

Według uczniów dwudziestu dwóch szkół wybory do samorządu uczniowskiego były tajne. W dwudziestu szkołach wybory zostały uznane za powszechne. Również w dwudziestu placówkach uczniowie uznali wybory za równe. W dziewiętnastu szkołach wybory zostały uznane za bezpośrednie.

3.9. Kto liczy głosy?

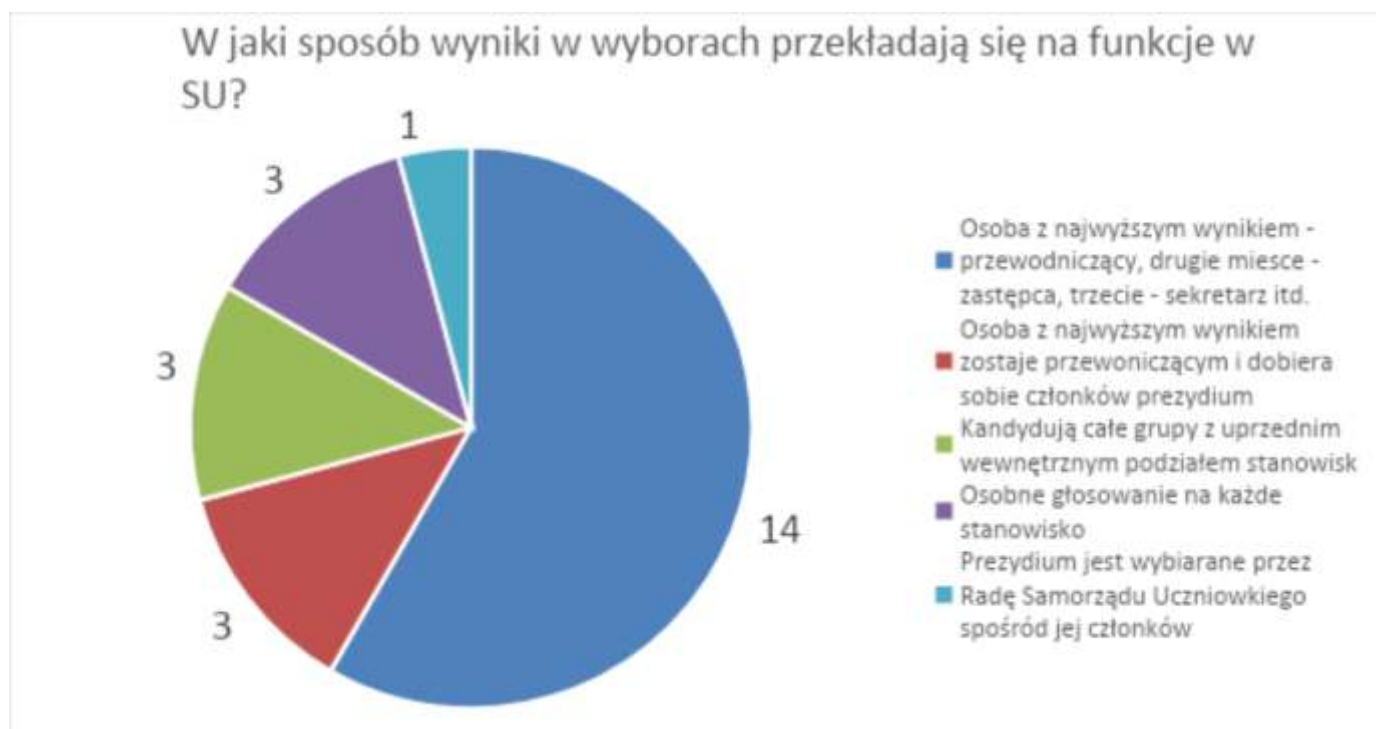
W dwudziestu dwóch szkołach głosy liczyła specjalnie powołana komisja wyborcza. W jednej szkole nauczyciel, a w dwóch dyrektor szkoły.

3.10. W jakiej formie są ogłaszane wyniki?

W osiemnastu szkołach wyniki ogłaszane były poprzez tablicę informacyjną. W siedemnastu szkołach odbywało się to przez fanpage szkoły lub samorządu uczniowskiego. W szesnastu szkołach wyniki są ogłaszane na stronie internetowej szkoły. Natomiast w dwóch szkołach odbywało się to przez radiowęzeł.

3.11. W jaki sposób wyniki wyborów przekładają się na funkcje w SU?

W czternastu szkołach podział stanowisk jest zależny od liczby uzyskanych głosów (pierwsze miejsce – przewodniczący, drugie – wiceprzewodniczący, trzecie – sekretarz itd.). W trzech szkołach osoba, która uzyskała największą liczbę głosów, zostaje przewodniczącym i wyznacza pozostałych członków prezydium.

W trzech szkołach kandydują całe grupy z uprzednim wewnętrznym podziałem stanowisk. W trzech szkołach kandydaci kandydują na konkretne stanowiska i na każde stanowisko jest odrębne głosowanie. Natomiast w jednej ze szkół przewodniczący, wiceprzewodniczący i sekretarz wybierani są przez członków Rady Samorządu Uczniowskiego spośród składu tej właśnie rady.

3.12. Ocena przebiegu wyborów.

Średnia ocena jaką przyznawali uczniowie na temat jakości przebiegu wyborów to 4,14.

III Podsumowanie

Znaczna większość szkół umożliwia wszystkim uczniom czynnego udział w wyborach do samorządu uczniowskiego, co świadczy o wysokim stopniu demokratyzacji przebadanych szkół. W kwestii biernego prawa wyborczego szkoły stosują zróżnicowane zasady wyłaniania kandydatów do wyborów. Ze względu na różne potrzeby społeczności danych szkół, również zasady wspomagające wyłonienie odpowiednich kandydatów jest zróżnicowane między szkołami. Między rokiem szkolnym 2020/21 widać znaczną różnicę w procedurach przeprowadzania wyborów, wynikającą z sytuacji epidemicznej. W latach poprzednich głosowanie odbywało się głównie poprzez bezpośrednie oddawanie przez uczniów głosów w punkcie na terenie szkoły lub podczas zajęć, gdy komisja wyborcza przeprowadzała głosowanie w czasie zajęć lekcyjnych. Tegoroczne wybory odbywały się głównie poprzez formularze online. Zależnie od doboru formularza, mogło to skutkować obniżeniem poziomu tajności głosowania lub równości wyborów. Niemniej, biorąc pod uwagę, że większość szkół przeprowadzała wybory w miesiącach, gdy szkoły funkcjonowały w trybie zdalnego nauczania, była to najlepsza możliwa metoda. Warto również zwrócić uwagę, że wśród 26 przebadanych szkół 25 zorganizowało wybory, radząc sobie z przestrzeganiem zasad reżimu sanitarnego oraz zdalnego trybu funkcjonowania szkół. Okres przedwyborczy jest elementem, który w większości szkół wymaga największego rozwoju. Poziom prowadzonych kampanii wyborczych jest wysoki, o czym świadczy szeroka gama strategii, podejmowanych przez kandydatów w badanych szkołach oraz fakt, że ich długość przekraczająca często tydzień. Dwa elementy, które wymagają zwrócenia na nie większej uwagi to cisza wyborcza oraz organizacja debat przedwyborcza. Brak ciszy przedwyborczej cechuje ponad połowę szkół biorących udział w badaniu.

Jest ona jednak istotnym elementem demokratycznych wyborów, dlatego wdrażanie jej w wyborach do samorządu uczniowskiego pomaga w kształtowaniu nawyków demokratycznych. Z ankiety wynika, że większość szkół nie organizuje debaty przedwyborczej, co stanowi dużą stratę, gdyż jest to możliwość lepszego zapoznania się wyborców ze wszystkimi kandydatami i porównania ich kompetencji na żywo, co zwiększa świadomy wybór przywódców swojej społeczności. Badanie pokazało, że poziom organizacji wyborów do samorządu uczniowskiego we wrocławskich szkołach ponadpodstawowych jest dobry, jednakże wymaga on ciągłego rozwoju.

